

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, είναι αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

- α. Σ
- β. Σ
- γ. Λ
- δ. Σ
- ε. Λ

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η συνοχή επιτυγχάνεται με την επανάληψη της φράσης γαμήλια φορεσιά: «Ειδικά **οι γαμήλιες** γυναικείες **φορεσιές**», «**Η γαμήλια φορεσιά** σχεδιαζόταν», «Το ένα χαρακτηριστικό που είχαν κοινό ...**οι γαμήλιες φορεσιές** ήταν», «**κάνοντας τη φορεσιά** ιδιαίτερα βαριά». Παρατηρούμε λοιπόν την επανάληψη της λέξης «φορεσιά» τέσσερις φορές (μια σε κάθε περίοδο λόγου της παραγράφου) και τρεις του επιθέτου «γαμήλιος» που τη συνοδεύει προσδιορίζοντας την κατηγορία (ταξινομικό επίθετο).

Πρόθεση του συντάκτη σε αυτό το σημείο του κειμένου είναι να εστιάσει (ειδικά) σε μια συγκεκριμένη κατηγορία φορεσιών, να παρουσιάσει δηλαδή τη γαμήλια φορεσιά και τα χαρακτηριστικά της.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Στις πρώτες περιόδους της παραγράφου επιλέγεται το α΄ πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο: *Τις έχουμε δει φορεμένες..., που συνδυάζεται με την προσωπική αντωνυμία πρώτου προσώπου: δεν μας είναι πιο προσφιλές ..., μας συνδέουν με τις γενιές προγόνων μας.*

Στο τέλος της παραγράφου επιλέγεται το β΄ πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο: *μπορείτε να εξερευνήσετε ... και ίσως να εντοπίσετε φορεσιές από τον ιδιαίτερο τόπο καταγωγής σας ...*

Η χρήση του α΄ πληθυντικού προσώπου στην αρχή προσδίδει αμεσότητα και οικειότητα στο ύφος και υπογραμμίζει τη συλλογικότητα / καθολικότητα της εμπειρίας που περιγράφεται, καθώς ο συντάκτης αναφέρεται σε ένα από τα πιο προσφιλή και γνωστά σε όλους στοιχεία της λαϊκής μας παράδοσης, τις τοπικές φορεσιές.

Στο τέλος της παραγράφου επιλέγεται το β' πληθυντικό, καθώς ο συντάκτης απευθύνεται στους αναγνώστες, προτείνοντάς τους να αξιοποιήσουν τον συσσωρευτή πολιτιστικού περιεχομένου, για να εξερευνήσουν και να αναζητήσουν φορεσιές από όλη την Ελλάδα και τον ιδιαίτερο τόπο καταγωγής τους. Το ύφος λόγου γίνεται πιο ζωντανό και άμεσο, καθώς ο συντάκτης μοιάζει να απευθύνεται στον κάθε αναγνώστη προσωπικά, αλλά και προτρεπτικό, γεγονός που ενισχύεται και από τη χρήση της υποτακτικής έγκλισης (να εξερευνήσετε ... και ίσως να εντοπίσετε).

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Οποιαδήποτε άποψη διατυπώνεται από τους μαθητές/-τριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να συσχετιστεί/ τεκμηριωθεί με στοιχεία/ χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.

Η Λιογέννητη ανταποκρίνεται:

- στο στερεότυπο του ωραίου φύλου που προκαλεί τον πόθο (*κ' είχε τα φρύδια торνευτά, τα μάτια σα ζαφείρι ... καλλιιά 'λαμπε το δάχτυλο παρά το δαχτυλίδι... Ωσάν την είδ' ο Κωσταντής ... Κινάει να πάει στο σπίτι του σα μήλο μαραμένος.*),
- στο στερεότυπο της χρυσοχέρας γυναίκας (*και την ευρίσκουν κ' έπλεγε τ' ολόχρυσο γάϊτάνι.*),
- και της φιλόξενης οικοδέσποινας (*επροσηκώθηκέ τους. «Καλώς ήρθαν οι άρχοντες κ' οι μητροπολιτάδες, φάτε και πιέτε, γέροντες, κ' εγώ στον ορισμό σας»*).

Διαφοροποιείται:

- ως προς τη δυναμική και ανεξάρτητη στάση της (*Σαν τ' άκουσε η Λιογέννητη εχτύπησε τα γέλια.*),
- το αυτεξούσιό της και τη δυνατότητα να λαμβάνει η ίδια αποφάσεις για τον εαυτό της (*«Για πείτε του του Κωσταντή, του μοσκαναθρεμμένου, δε θέλω τον, δεν χρήζω τον, δεν καταδέχομαί τον»*).